

Konstrecensioner

Surrealistiska strömningar på Stockholms gallerier

PUBLICERAD 2020-01-15

Bild 1 av 7 Vy från Sigurdur Gudmundssons "Sculptural Poems" på Galleri Andersson/Sandström
Foto: Galleri Andersson/Sandström

Vårsäsongen har startat på Stockholms gallerier. Birgitta Rubin har sett flera fängslande utställningar med drömska, surrealistiska stämningar.

Läs senare

Gallerirond i Stockholm

Sigurður Guðmundsson: "Sculptural poems",

Galleri Andersson/Sandström. Visas t o m 15/2.

Ryan Mrozowski: "Phantom limb",

Galerie Nordenhake. Visas t o m 15/2

Hilda Hellström: "Perceived memory, projected future",

Berg gallery. Visas t o m 15/2.

Lovisa Ringborg: "Skuggrummet",

Cecilia Hillström gallery. Visas t o m 15/2.

Petra Lindholm: "Fever",

Galleri Magnus Karlsson. Visas t o m 8/2.

Intressanta vernissager 16/1

Yngvild Saeter: "Butterfly house",

Andréhn-Schiptjenko, 16/1-29/2.

Maria Miesenberger: "Unfold",

Anna Bohman gallery, 16/1-16/2.

Ryan Mosley: "Verses in time",

Larsen Warner, 16/1-15/2.

Jarl Ingvarsson: "Fabricae",

Galerie Forsblom, 16/1-16/2.

Gallerierna brukar öppna säsongen med säkra kort – och denna vår inleds med ett helt knippe starka utställningar, där en drömlig, surrealistisk ton går igen. Fokus och format skiftar dock, allra mest hos den internationellt kände konstnären Sigurður Guðmundsson.

I utställningen "Skulpturala poem" på Galleri Andersson/Sandström har islänningen samlat verk från de senaste två decennierna, samma tid som han bott i Kina. Det är allt ifrån fotografi, video och textverk till skulptur och installation.

Sigurður Guðmundsson anslöt sig på 60-talet till den i dubbel mening gränsöverskridande Fluxus-rörelsen. Men oavsett uttrycksform har hans visuella poem alltid en särskild skruv, som ofta är surrealistisk eller dadaistisk och nästan alltid humoristisk.

Hilda Hellström, "Ålakrakan", på Berg gallery Foto: Berg gallery

Här fångas jag först av Guðmundssons till synes klassiskt sköna stenskulpturer – men vars former visar sig vara hämtade från olika chokladpraliner, hejdlöst uppförstorade.

Som många islänningar har Sigurður Guðmundsson ett nära förhållande till naturen. Här finns flera verk med kopplingar till havslandskap, som i den poetiska videoloopen där en mansfigur drar ett dragspel över en strand och spåren suddas ut av vågornas svall. Mitt favoritverk är den absurdistiska videon "Head & cauliflower", där den flitskallige konstnären sitter med ett blomkålshuvud framför sig. Utan en min smeker han den

hjärnlika grönsaken, omväxlande med erogena zoner på sitt eget huvud.

Sigurður Guðmundssons konst är särdeles öppen för tolkningar, med sin underfundighet och sina ambivalenta känslöstämningar. Denna helgjutna utställning har dock ett tveksamt inslag; gruppofotot med åtta nakna kinesiska kvinnor som blåser såpbubblor.

Välvilligt tolkad är "Playing nudes" en kommentar till konsthistoriens alla passiva kvinnliga nakenmodeller. Här är de aktiva och leklystna, välbetalda dessutom, enligt konstnären. Ur ett genusperspektiv är det dock tröttsamt schablonmässigt att samtliga manliga modeller på utställningen är påklädda och nästan alla kvinnor avklädda. Men väljer man istället en mer filosofisk ingång så kan de sköra, skimrande såpbubblorna ses som en vacker metafor för livets förgänglighet.

På Galerie Nordenhake i samma kvarter har Ryan Mrozowski byggt upp en laddad, surrealistisk atmosfär i det udda videoverket "Palimpsest", en bearbetning av en scen i kultskräckfilmen "Night of the living dead".

Här har den rollfigur som smyger runt i en bondgård trollats bort och tomrummet fyllts av samma scen, men spelad baklänges. Ren magi uppstår – den spöklika skepnaden slår knut på sig själv och passerar igenom sin egen siluett, i en drömsk evighetsloop.

På Berg gallery, runt hörnet på Hudiksvallsgatan, har Hilda Hellström materialiserat sina högst personliga drömbilder, barndomsminnen och framtidsutsikter – det senare med hjälp av en sierska!

Hellströms utställning "Perceived memory, projected future" är ett slags intuitiv djupforskning i olika minnesprocesser och psykologiska projiceringar, där hantverksmässiga transformationer från ett material till ett annat ingår i processen. Slutresultatet är både gåtfulla och gripande skulpturer i allt från jesmonite och glas, till trä, sten och silikon.

Hellströms mest spektakulära verk är den skickligt skulpterade reliefen "Ålakra och gale", ett traumatiskt andrahandsminne av två fåglar som sliter i var sin ände av en ål, halvvägs ner i bådas strupar. Och den lavendelblå reliefen "Nattbesök" är en närmast arkaisk drömbild, där en kvinnogestalt får vatten hållt över ryggtavlan – med såväl njutning som rysningar som möjlig respons.

Sigurður Guðmundsson, stillbild ur "Head & cauliflower", på Galleri Andersson/Sandström. Foto: Galleri Andersson/Sandström

Den allra starkaste drömlika stämningen finns i Lovisa Ringborgs utställning "Skuggrummet" på Cecilia Hillström Gallery, två trappor upp på Hudiksvallsgatan. Precis som i Hellströms utställning finns här en portal, en symbolisk öppning mot framtiden eller andra medvetandeplan. Ringborg har gjort sig ett namn med sina surrealistiska skulpturer och fotografier, iscensatta och digitalt manipulerade. Nu visar hon för första gången även analoga, svartvita silvergelatinprintar.

I jämförelse med tidigare verk är det barocka, stundtals mystisk-religiösa draget nedtonat och uttrycket nu mer avskalat. Denna koncentration har Ringborg vunnit på – några av hennes senaste bilder lär jag aldrig glömma. Däribland "Sleepwalker" med en sömngångare i vit sidenpyjamas, stående på gränsen mellan ett faktiskt och ett återspeglat "rum", där ena handen endast syns som en reflektion. "The other hand" är än mer tvetydig. Här sitter istället en svartklädd gestalt vid ett bord, avskuren vid bålarna och med framsträckta händerna, varav den högra är avkapad. Ett straff? Eller den skapande handen, som lever sitt eget liv?

Den finlemmade handen är för övrigt även skulpterad i lenslipat trä, upphöjd som en relik på en piedestal, intill paret avhuggna fötter på golvet. Tittar man närmare så är det fullt av dem i Ringborgs färgbilder, inlemmade i hennes återkommande kaskaderna av veckade tyger. I det nya, svartvita fotot "Lucid cave" syns endast sjök av stoff, formade som en grotta och med en mandorlaformad ljusöppning.

Man sugns in i den bländande tunneln, precis som i utställningens enda videoverk "Liquid moon". Det är en rund projektion med ett amorft, hypnotiskt bildflöde, förstärkt av ljudlandskapet.

Installationsbild med stillbild ur Petra Lindholms "Bystanders", på Galleri Magnus Karlsson. Foto: Galleri Magnus Karlsson

Häriifrån glider man lätt över i Petra Lindholms film "Bystanders", nyckelverket i hennes utställning "Fever" på Galleri Magnus Karlsson i Konstakademiens hus. Även här finns ett suggestivt, abstraherat flöde av rörliga bilder och ljudspår, som Lindholm komponerat av inspelat atmosfäriskt brus, samplingar och egna sånger. Men i denna drömska filmloop är det solen som stiger upp och naturen en virvlande, febrig fond – med klimatkrisen som en symbolisk underström.

Stillbilder ur filmen har hon sedan transformerat till textila assemblage, med tunna transparenta lager på lager och där spår efter mänsklig aktivitet skiner igenom – som i en palimpsest. "Book of changes" heter sviten, där titlar som "Mist", "Sky", "Water" och "Earth" ger jorden och kosmos huvudrollen. Var för

sig kan de stiligt komponerade bilderna, i glödande orange och rött eller svalare blått och grönt, korrespondera med sinnestillstånd.

Jordens tillstånd, liksom tillvarons ständiga rörelser och förändring, talas det om i utställningstexten. Möjligen kan man se den pågående nysurrealistiska strömningen som en flykt undan livets hårda verklighet. Men det är ju i svåra tider vi som mest behöver poesin och drömmarna. Oavsett allt är det en rik konstnärlig källa att ösa ur.

TEXT**Birgitta Rubin**

Följ

Visa kommentarer (0)